นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครพนม

ปิยวรรณ เสนคำ*, นิรวรรณ แสนโพธิ์** ✉

*หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

**คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร,

✉ nirawan.s@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม จำนวน 104 แห่งๆละ 1 คน รวมจำนวน 104 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด และค่ามัธยฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value<0.01) ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบงานและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์ ด้านวิธีการดำเนินงาน ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และปัจจัยการมีส่วนร่วม ได้แก่ ด้านผู้นำในการปฏิบัติ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย และด้านทุนทางสังคม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร และปัจจัยการมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 48 (Adj.R^2 = 0.48, P-value <0.01) โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ ดังนี้

Y = 17.128 + [0.373*การบริหาร] + [0.358*การมีส่วนร่วม]

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมในประเด็นปัจจัยการบริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความสำเร็จและต่อยอดไปสู่ความยั่งยืนในการจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ, การจัดการขยะมูลฝอย, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Article info:
Received: May 17, 2022
Revised: Jun 25, 2022
Accepted: Jun 29, 2022

Original article

Key success factors in solid waste management of the local government organization at Nakhon Phanom Province

Piyawan Sankum*, Nirawan Sanphoti**✉
* Master of Public Health, Kasetsart University Chalermphrakiat Sakonnakhon Province Campus
**Faculty of Public Health, Kasetsart University Chalermphrakiat Sakonnakhon Province Campus
✉nirawan.s@ku.th

Abstract

This research aimed to study key success factors in solid waste management of the local government organization and to create an equation for forecasting success in solid waste management of local government organizations in Nakhon Phanom Province. The study population was 104 officers who responsible and working on solid waste management at 104 local government organizations.Data was collected using questionnaires that were validated for content.(Item Objective Congruence; IOC > 0.50) and reliability (Cronbach's Alpha Coefficient = 0.98). The data were analyzed using descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, maximum, minimum and median, and the inferential statistics such as Pearson's correlation coefficient statistic and stepwise multiple regression analysis.

The results of study revealed that factors which solid waste management of local government organizations in Nakhon Phanom correlated positive to consisted of 1) management factor such as leadership or executive management, personnel responsible for work and personnel who work on budget, equipment, and operating methods. morale and encouragement, 2) participation factor such as leadership participation in the practice, public participation, network support, and social capital.

Factors affecting the success of waste management of local government organizations in Nakhon Phanom province consisted of management and participation factor which can be predicted the success of solid waste management of local government organizations in Nakhon Phanom province by 48 percent (Adj.R^2 = 0.48, P-value < 0.01) The prediction equation is defined as follows:

Y = 17.128 + [0.373*] Management + [0.358*Participation]

Local government organizations should provide support and promotion on management factor, participation factor continually in order to achieve success and continue to build on sustainability in waste management.

Keywords: key success factor, solid waste management, local government organizations

คณะสาธารณสุขศาสตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University
Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทนำ

ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยนับว่าเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกสาเหตุเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโลก และสิ่งที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือ ขยะมูลฝอย ย่อมมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย ดังเห็นได้จากรายงานของ Waste Generation and Recycling Indices 2019 ได้ทำการศึกษาและสำรวจตัวชี้วัดกว่า 52 ตัวเกี่ยวกับการผลิตขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก พบว่า สถานการณ์ขยะมูลฝอยโลกกำลังน่าเป็นห่วง เนื่องจากในแต่ละปี มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นปีละมากกว่า 2.1 พันล้านตัน แต่มีเพียงร้อยละ16.00 หรือราว 323 ล้านตันเท่านั้น (Maplecroft, 2019) สำหรับในประเทศไทยเมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2554-2563) พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบมากสุดในปีในปี พ.ศ.2562 พบปริมาณขยะมูลฝอยอยู่ที่ 28.71 ล้านตันปี ในขณะที่อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ต่อคน เฉลี่ย 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2564)

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดนครพนม พบว่า ในปี พ.ศ.2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครพนม 663.91 (ตัน/วัน) แต่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ 209.10 (ตัน/วัน) คิดเป็นร้อยละ 32 ส่วนขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้องมีปริมาณ 80 (ตัน/วัน) คิดเป็นร้อยละ 12 และขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้องมีปริมาณ 374.81 (ตัน/วัน) คิดเป็นร้อยละ 56 และมีขยะมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ 3,555 (ตัน) (กรมควบคุมมลพิษ, 2564) จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัญหาขยะมูลฝอยในจังหวัดนครพนมยังพบปริมาณขยะมูลฝอยที่มีจำนวนมาก การนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ลดลงจากเดิม ดังจะเห็นว่าในปี 2563 มีขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์เพียง ร้อยละ 32 น้อยกว่าปี 2562 ที่พบว่าขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์มากถึงร้อยละ 74 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนมได้ดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอย ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดสะอาด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) การดำเนินงานที่ผ่านมา นั้น พบว่า การดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าวเกิดผลสำเร็จเพียงระยะสั้นแต่ยังไม่เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงานอันเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมไปถึงความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารงานในการจัดการขยะมูลฝอยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีปัจจัยด้านต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานทั่วไป 4) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์และ 5) ด้านการบริหารคุณธรรม (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ, 2563)

จากปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัจจัยด้านต่างๆที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม โดยนำแนวคิดทฤษฎีการบริหาร การมีส่วนร่วม มาประยุกต์ใช้ในการวิจัย ผลการศึกษาที่ได้ จะถูกนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม

2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (The Cross-sectional analytical study) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564–กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ประชากรที่ศึกษา

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอย ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม จำนวน 104 แห่งๆละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 104 คน ปฏิบัติงาน 1 ปีขึ้นไป โดยงานวิจัยนี้ ได้ดำเนินการศึกษากับกลุ่มประชากรศึกษาคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนมทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีคำถาม 9 ข้อ ส่วนที่ 2 ปัจจัยการบริหารต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย มีคำถาม 30 ข้อ ส่วนที่ 3 ปัจจัยการมีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย มีคำถาม 23 ข้อ ส่วนที่ 4 ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย มีคำถาม 15 ข้อ ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการจัดการขยะมูลฝอย โดยส่วนที่ 2,3 และ 4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบมาตรวัดของ Likert scale มีคำตอบให้เลือกตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การแปลผล

ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วม ปัจจัยความสำเร็จ) ต่อความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนมนำมาจัดเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับปัจจัย	คะแนน
มากที่สุด	4.50 – 5.00
มาก	3.50 – 4.49
ปานกลาง	2.50 – 3.49
น้อย	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	1.00 – 1.49

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 โดยแบ่งระดับได้ดังนี้ (Elifson et al, 1990)

ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0	ไม่มีความสัมพันธ์
± 0.01 ถึง ± 0.30	ต่ำ
± 0.31 ถึง ± 0.70	ปานกลาง
± 0.71 ถึง ± 0.99	สูง
± 1	สูงมาก

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้สร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงและนำไปทดลองกับกลุ่มประชากรในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ที่มีลักษณะการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันและมีพื้นที่ใกล้เคียงกันในการทำวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของชุดแบบสอบถามตามลักษณะข้อกำหนดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป จึงถือได้ว่ามีความน่าเชื่อถือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม จำนวน 104 คน มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ในพื้นที่ จังหวัดนครพนม
2. นำหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปยื่นยังสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครพนม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. **สถิติพรรณนา** (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดต่ำสุดและค่ามัธยฐาน

2. **สถิติอนุมาน** (Inferential statistics) ได้แก่ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

จริยธรรมการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมในการวิจัยในครั้งนี้ หลังจากได้รับการอนุมัติจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร เลขที่ KUcsc.HE-64-029

ผลการวิจัย

1. **คุณลักษณะส่วนบุคคล**

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครพนม เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 อายุระหว่าง อายุ 41-50 ปี จำนวน 47 คน ร้อยละ 42.5 และมีสถานภาพสมรส จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 78 คน ร้อยละ 75.0 ดำรงตำแหน่งอื่นๆที่ไม่ใช่ตำแหน่งทางสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อาทิ หัวหน้าสำนักปลัด นักจัดการงานทั่วไป เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้นจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 58.7 อายุการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 และได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย 1-2 ครั้ง/ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 77.9

2. **ระดับปัจจัยการบริหารในการจัดการขยะมูลฝอย**

ผลการวิจัยระดับปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.80 (S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D.=0.71) รองลงมาคือ ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D.=0.67) ด้านวิธีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D.=0.64) ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.84 (S.D.=0.65) ด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D.=0.77) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.41 (S.D.=0.76) ดังตารางที่ 1

3. **ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย**

ผลการวิจัยระดับปัจจัยการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D.=0.68) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.65 (S.D.=0.71) รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือจากชุมชน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D.=0.75) และด้านผู้นำในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D.=0.75) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านทุนทางสังคม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D.=0.79) ดังตารางที่ 1

4. **ระดับปัจจัยความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย**

ผลการวิจัยระดับปัจจัยความสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการขยะต้นทาง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.13 (S.D.=0.68) รองลงมาคือ ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 (S.D.=0.57) และด้านการจัดการขยะกลางทางอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D.=0.77) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการขยะปลายทางอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D.=0.83) ดังตารางที่ 1

5. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย**

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่าง ปัจจัยการบริหาร (ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ด้านวิธีการดำเนินงาน ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน) ปัจจัยการมีส่วนร่วม (ด้านผู้นำในการปฏิบัติ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ด้านทุนทางสังคม) ต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r=0.698) ประกอบด้วย ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร (r=0.587), ด้านบุคลากร (r=0.622), ด้านงบประมาณ (r=0.487), ด้านอุปกรณ์การดำเนินงาน

(r=0.581),ด้านวิธีการดำเนินงาน(r=0.682),ด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน(r=0.583)

ปัจจัยการมีส่วนร่วม ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01(r=0.694)ประกอบด้วย ด้านผู้นำในการปฏิบัติ (r=0.657), ด้านความร่วมมือจากชุมชน (r=0.658), ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย (r=0.592), ด้านทุนทางสังคม (r=0.626) ดังตารางที่ 2

6. การสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม พบว่า ตัวแปรที่ศึกษาสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย ได้ร้อยละ 48 (Adj.R^2 = 0.48, P-value <0.01) (ตารางที่ 3) ประกอบด้วยตัวแปร ปัจจัยการบริหาร (P-value< 0.01), ปัจจัยการมีส่วนร่วม (P-value=0.01), โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

Y = 17.128 + [0.373*การบริหาร] + [0.358*การมีส่วนร่วม]

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม ได้แก่ ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์การดำเนินงาน ด้านวิธีการดำเนินงาน ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านผู้นำในการปฏิบัติ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ด้านทุนทางสังคม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 48 และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน และผู้นำชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม ทั้ง 2 แห่งที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยมีความสอดคล้องกับปัจจัยการบริหารและปัจจัยการมีส่วนร่วมกับงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์การดำเนินงาน ด้านวิธีการดำเนินงาน ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม ที่ระดับนัยสำคัญสถิติ (P-value < 0.01) และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งพบว่า ปัจจัยการบริหารเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอย คือ ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จึงจะเกิดความสำเร็จในพื้นที่นั้นได้ ด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบงานหรือผู้ปฏิบัติงาน กำหนดผู้รับผิดชอบงานการจัดการขยะมูลฝอยอย่างชัดเจน ด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยสนับสนุนในระยะริเริ่มการดำเนินงานหรือโครงการ ในการจัดอบรมเพื่อส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ ด้านอุปกรณ์การดำเนินงานเน้นการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้นวัตกรรมชุมชนเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะมูลฝอย วัสดุจัดเก็บขยะมูลฝอยแต่ละประเภทจากวัสดุท้องถิ่น ด้านวิธีการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานบริหารจัดการขยะตั้งแต่กระบวนการจัดการขยะที่ต้นทาง กลางทางและปลายทาง ด้านการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน มีนโยบายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมความรู้และทักษะให้ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน การดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอย จึงจะเกิดผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญา ฉัตรช่อฟ้าและคณะ (2563) และวิชญาพัลส์ ไชยสมบัติ (2560) พบว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานการจัดการขยะมูลฝอยเป็นตัวแปรสำคัญในการ

ขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรโดยผู้นำที่มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการจูงใจ และเป็นผู้กล้าตัดสินใจ บริหารองค์การอย่างเป็นระบบด้วยการวางแผนการดำเนินการ การตรวจสอบและการพัฒนา พร้อมทั้งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จึงก่อให้เกิดประสิทธิผลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ (2563) และจิระพจน์ สังข์ทอง (2562) พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานได้อย่างเพียงพอและงานวิจัยของสันชัย พรมสิทธิ์และคณะ (2562) และโซเฟีย เพ็ชรฆาต (2559) พบว่า วิธีการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนการจัดการขยะมีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาร่วมกันแล้วได้แผนงานกิจกรรมที่จะดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมถึงมีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อออกกฎระเบียบในชุมชน ให้คนในหมู่บ้านยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่จนเกิดผลในการจัดการขยะมูลฝอย

ปัจจัยการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านผู้นำในการปฏิบัติ ด้านความร่วมมือจากชุมชน ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย และด้านทุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม ที่ระดับนัยสำคัญสถิติ (P-value < 0.01) และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งพบว่า การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกกระบวนการความร่วมมือ ทั้งในด้านการสร้างผู้นำหรือบุคคลต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอย ก่อให้เกิดผลสำเร็จระยะยาวในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงด้านความร่วมมือจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในทุกกระบวนการตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติตามแผน รวมไปถึงการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย การได้รับสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย จะช่วยให้การดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยขยายเป็นวงกว้างและเกิดความยั่งยืนในพื้นที่ต่อไปจากการสนับสนุนของภาคีเครือข่าย ด้านทุนทางสังคม ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากด้านทุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในเรื่องของวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิตของคนในชุมชน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอยู่ร่วมกันแบบสังคมเครือญาติของคนในชุมชน ซึ่งเป็นทุนทางสังคมหรือที่เรียกว่าเป็นวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมหรือการให้ความร่วมมือที่เกิดขึ้นต่อการจัดการขยะมูลฝอย ดังนั้นปัจจัยด้านทุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชาวลิต อยู่เกิด (2564) และงานวิจัยของ กัญญ์ณณัฏฐ์ วชิรหัตถพงศ์ (2560) พบว่า การได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย ทุกกระบวนการก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย โดยเน้นการส่งเสริมหรือปลูกฝังการมีส่วนร่วม มีบทบาทในการจัดการขยะมูลฝอย มีกิจกรรมที่ในการจัดการขยะมูลฝอยรวมถึงการประชาสัมพันธ์การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืนในชุมชน และงานวิจัยของอภิรดี วงศ์ศิริ (2561) และกิตติ มีศิริ (2559) พบว่า ทุนทางสังคมก่อให้เกิดเครือข่ายทางสังคมที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเกิดความไว้วางใจซึ่งกัน และกันและนำไปสู่การร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย ควรนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง กระบวนการปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอย โดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอย ทั้ง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยการบริหาร และปัจจัยการมีส่วนร่วม เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความสำเร็จและความยั่งยืนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในแต่ละพื้นที่

โดยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอย ในแต่ละปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ มีนโยบายที่ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดผู้รับผิดชอบงานการจัดการขยะมูลฝอยอย่างชัดเจน เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้งบประมาณสนับสนุนในการส่งเสริมความรู้ในระยะเริ่มต้นเพื่อให้ประชาชนเกิดองค์ความรู้นำไปสู่การขับเคลื่อนในพื้นที่ด้านอุปกรณ์การดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้นการจัดการขยะมูลฝอยโดยใช้นวัตกรรมชุมชนเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้านวิธีการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานบริหารจัดการขยะตั้งแต่กระบวนการจัดการขยะที่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง และด้านขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมความรู้ และทักษะให้ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านผู้นำในการปฏิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกกระบวนการความร่วมมือ ทั้งในด้านการสร้างผู้นำหรือบุคคลต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยและด้านกระบวนการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติตามแผน รวมไปถึงการติดตามประเมินผลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการสนับสนุนจากภาคีควรประสานงานและร่วมดำเนินงานกันอย่างต่อเนื่อง และด้านทุนทางสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมชุมชนหรือเรียนว่าทุนทางสังคมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนแต่ละชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่อื่นๆ ด้วย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำปัจจัยที่ได้จากการวิจัยไปสร้างรูปแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะในการจัดการขยะมูลฝอยและนำข้อมูลมาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2564). **รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย**. กรุงเทพ: บริษัท ธนสิริปริ้นติ้ง จำกัด.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). **การจัดการ ลด และคัดแยกขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สืบค้นวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2565, จาก http://km.moi.go.th/Cops/CoPs_11/6.cop250263/11.pdf.

กัญญ์ณณัฏฐ์ วชิรหัตถพงศ์. (2560). **การมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยของคนในชุมชนเขตชุมชนเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิตติ มีศิริ. (2559). **ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนเกตุไพเราะ 3,4,5 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิระพจน์ สังข์ทอง. (2562). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนวัตกรรมท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้**. การประชุมวิชาการด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 11 29 มิถุนายน 2562 ณ อาคารวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เชาวลิต อยู่เกิด, วิจิตรา ศรีสอน และ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน:กรณีศึกษารูปแบบการจัดการขยะชุมชนตลาดสดแฮปปี้แลนด์ใหม่ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. **วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 4(2), 712-726.

โซเฟีย เพ็ชรฆาต. (2559). **การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมบนความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิชญาพัลส์ ไชยสมบัติ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเชียงยืนจังหวัดมหาสารคาม. **วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**, 4(2), 109-125.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. (2563). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารจัดการขยะชุมชนสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่**, 21(2), 112-127.

สันชัย พรมสิทธิ์, วันทนีย์ แสนภักดี, สัญญา เคณาภูมิ, พงษ์เมธี ไชยศรีหา. (2562). รูปแบบการจัดการขยะกับความเหมาะสมของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น**, 6(2), 459-482.

อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, กฤช เพิ่มทันจิตต์,สุรพล สุยะพรหม. (2563). โมเดลสมการโครงสร้างประสิทธิผลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 9(3), 68-78.

อภิรดี วงศ์ศิริ. (2561). **ทุนทางสังคมภายนอกชุมชน:การมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์.

Elifson KW, Runyon RP, Haber A. (1990). **Fundamentals of Socials Statistics**. 2nd ed. New York: McGraw – Hill, Inc.19.

Maplecroft, V. (2019). **Waste Generation and Recycling Indices 2019**. [ออนไลน์]. สืบค้นวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2565, จา dhttps://www.circularonline.co.uk/wpcontent/uploads/2019/07/Verisk_Maplecroft_Waste_Generation_Index_Overview _2019.pdf.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยการบริหาร การมีส่วนร่วม และความสำเร็จ ต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม (N=104)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	Mean	S.D.	ระดับปัจจัย
ปัจจัยการบริหาร	**3.80**	**0.59**	**ระดับมาก**
ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร	3.99	0.71	ระดับมาก
ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	3.95	0.67	ระดับมาก
ด้านงบประมาณ	3.62	0.77	ระดับมาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	3.41	0.76	ระดับปานกลาง
ด้านวิธีการดำเนินงาน	3.86	0.64	ระดับมาก
ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.84	0.65	ระดับมาก
ปัจจัยการมีส่วนร่วม	**3.57**	**0.68**	**ระดับมาก**
ด้านผู้นำในการปฏิบัติ	3.54	0.75	ระดับมาก
ด้านความร่วมมือจากชุมชน	3.56	0.75	ระดับมาก
ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย	3.65	0.71	ระดับมาก
ด้านทุนทางสังคม	3.51	0.79	ระดับมาก
ปัจจัยความสำเร็จการจัดการขยะมูลฝอย	**4.01**	**0.63**	**ระดับมาก**
การจัดการขยะมูลฝอยต้นทาง	4.13	0.68	ระดับมาก
การจัดการขยะมูลฝอยกลางทาง	4.05	0.77	ระดับมาก
การจัดการขยะมูลฝอยปลายทาง	3.77	0.83	ระดับมาก
การบริหารจัดการ	4.12	0.57	ระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการแปลผล ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครพนม (N=104)

ตัวแปรอิสระ	ความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P-value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยการบริหาร	**0.698****	**0.01**	ปานกลาง
1. ด้านผู้นำหรือผู้บริหาร	0.587**	0.01	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	0.622**	0.01	ปานกลาง
3. ด้านงบประมาณ	0.487**	0.01	ปานกลาง
4. ด้านอุปกรณ์	0.581**	0.01	ปานกลาง
5. ด้านวิธีการดำเนินงาน	0.682**	0.01	ปานกลาง
6. ด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	0.583**	0.01	ปานกลาง
ปัจจัยการมีส่วนร่วม	**0.694****	**0.01**	ปานกลาง
1. ด้านผู้นำในการปฏิบัติ	0.657**	0.01	ปานกลาง
2. ด้านความร่วมมือจากชุมชน	0.658**	0.01	ปานกลาง
3. ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย	0.592**	0.01	ปานกลาง
4. ด้านทุนทางสังคม	0.626**	0.01	ปานกลาง

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครพนม

ตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)	B	S.E.	Beta	t	P-value
1.การบริหาร	0.210	0.070	0.373	2.981	<0.01
2.การมีส่วนร่วม	0.226	0.079	0.358	2.861	<0.01
ค่าคงที่ = 17.128, F = 47.609, P-value <0.01, R^2 = 0.485, Adj.R^2 = 0.475					

Note : R = 0.697, R^2= 0.485, Adj.R^2= 0.475

B = unstandardized beta coefficient, Beta = standardized beta coefficient

Faculty of Public Health
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University
Ubon Ratchathani Rajabhat University